

Bilgisayar ve İnternet Kullanım Özyeterlilik Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar ve İnternet Kullanım Özyeterlilik Algısı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17732>

Özet

Bilgisayar ve İnternet Kullanım Özyeterlilik Algısı Ölçeği, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik algılanan özyeterlilik düzeylerini belirlemek amacıyla 2015 yılında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, özellikle öğretmenlerin mesleki görevlerini yerine getirirken teknolojiyi kullanma konusundaki inançları ve yeterliliklerini değerlendirmeye odaklanmaktadır. Yapılan psikometrik çalışmalar, ölçeğin yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar, İnternet, Özyeterlilik Algısı, Sınıf Öğretmenleri, Geçerlilik, Güvenilirlik, Psikometri

Yazarlar

Süleyman Nihat Ad, O. Demir

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim düzeyinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin, eğitim-öğretim süreçlerinde bilgisayar ve internet teknolojilerini ne kadar etkili ve yeterli kullanabildiklerine dair algıların ölçmek üzere standartlaştırılmış, geçerli ve güvenilir bir araç oluşturmaktır. Bu araç, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesi ve teknoloji entegrasyonu eğitimlerinin planlanması açısından kritik önem taşımaktadır.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, psikolojideki temel yapıları arasında biri olan özyeterlilik (self-efficacy) algısını ölçmektedir. Bu bağlamda, ölçülen yapı spesifik olarak "Teknoloji Kullanım Özyeterliliği" olarak tanımlanır. Bu algı, bireyin belirli bir görevi (bu durumda bilgisayar ve internet kullanım) başarıyla yerine getirebileceğine dair sahip olduğu inanç düzeyini ifade eder. Ölçek, öğretmenlerin dijital okuryazarlık ve teknoloji entegrasyonu becerileri hakkındaki subjektif yargılarını nicelleştirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Elde edilen uyum indeksleri, önerilen faktör yapısının veri setine mükemmel düzeyde uyum sağladığını göstermektedir.

Ki-Kare / Serbestlik Derecesi (X^2/sd): $200,36/100 = 2,00$. Bu değer (genellikle 3'ün altı kabul

edilir), modelin kabul edilebilir düzeyde uyumlu olduğunu belirtir.

Kök Ortalama Kare Yaklaşık Hatası (RMSEA): 0,063. Bu değer 0,08'in altında olması, modelin iyi bir uyuma sahip olduğunu doğrulamaktadır.

Uyum İndeksleri: GFI= 0,91; AGFI= 0,92; CFI=0,97; NFI= 0,95 ve NNFI=0,97. Tüm bu indekslerin 0,90 eğerinin üzerinde olması, modelin mükemmel uyumunu desteklemektedir.

Standartlaştırılmış Kök Ortalama Kare Kalıntısı (SRMR): 0,031. Bu düşük değer, modelin yapısal geçerliliğinin güçlü olduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, birden fazla yöntemle hesaplanmıştır ve sonuçlar ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamıştır.

Cronbach Alfa İç Tutarlılık Katsayısı: Ölçeğin 13 maddelik tek faktörlü modeli için hesaplanan katsayı $\alpha = 0,955$ gibi oldukça yüksek bir değerdir. Bu, maddelerin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Guttman İki-Yarı Yöntemi: Bu yöntemle hesaplanan güvenilirlik katsayısı 0,923 olarak bulunmuştur.

Düzeltilmiş Madde-Toplam Korelasyonlar: Hesaplanan katsayılar 0,702 ile 0,851 arasında yüksek değerler vermiştir. Bu yüksek korelasyonlar, her bir maddenin genel ölçek puanına anlamlı ve tutarlı bir katkı sağladığını ve ölçek maddeleri arasında yüksek bir homojenlik bulunduğunu işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesinde ve sonrasında yapılan analizlerde faktör yapısına dair bilgiler mevcuttur. Genel olarak ölçek, başlangıçta iki faktör ve toplam 16 madde içermesine rağmen, psikometrik analizler sonucunda güçlü iç tutarlılığa sahip **13 maddelik tek faktörlü bir model** önerilmiştir. Güvenirlik hesaplamaları da bu tek faktörlü yapı üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu tek faktörlü yapı, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımına dair özyeterlilik algısının tek bir genel boyut altında toplandığını göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Geliştirme (Development)

Format: 11'li Likert Ölçeği. Derecelendirme formatı, "0= yapamayacağımdan kesinlikle eminim"

ile "10= yapabileceğimden kesinlikle eminim" arasında değişmektedir. Bu geniş aralık, katılımcıların algı düzeylerini yüksek hassasiyetle ifade etmelerini sağlar.

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Grup: Sınıf Öğretmenleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan Öğretmenler)

Popülasyon Detayları: İlköğretim kurumlarında görev yapan sınıf öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Yeterliliği, Dijital Okuryazarlık, Özyeterlilik, Psikometrik Özellikler, Likert Tipi, DFA, RMSEA

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Süleyman Nihat Şad

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: nihat.sad@inonu.edu.tr

Yazma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2015

Kullanım Şinleri ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanım için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

PDF Kaynağı: Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [sinif-ogretmenleri-icin-bilgisayar-ve-internet-kullanimi-ozyeterlilik-algisi-olcegi-toad.pdf](#).

Kaynaklar

Şad, S. N. ve Demir, O. (2015). Sınıf öğretmenleri için bilgisayar ve internet kullanım özyeterlilik algısı ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *İlköğretim Online*, 14(2), 489-510. DOI: <http://dx.doi.org/10.17051/io.2015.00172>.

Makalenin Bağıntısı: ilkogretim-online.org.tr

Bilgisayar ve İnternet Kullanım Özyeterlilik Algı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için orijinal makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM